

VARKENSZIEKTE PIA KOST DUITEN

Varkenshouder Bart van Kerkhof (33) uit het Brabantse Middelbeers zat in de problemen: hij kampte met de ziekte PIA op zijn bedrijf met alle narigheid en een fors antibioticagebruik tot gevolg. Hoe loste hij die problematiek op?

De varkensziekte PIA zorgt voor zieke varkens en een lagere rentabiliteit op het varkensbedrijf. Met het stoppen van groeibevorderaars in het mengvoer kwam de ziekte PIA meer op. Bij de acute vorm van PIA kunnen

varkens onverwacht sterven met bloederige diarree als symptoom. De chronische vorm zorgt dat de groei vertraagt en de voederconversie stijgt. Ook de uitval neemt toe.

Bart van Kerkhof

'Vaccineren tegen PIA heeft me geholpen.'

Foto: Frank de Vries

Bij speenbiggen kan de chronische vorm zich ook uiten in een lagere groei en meer uitval. Door de symptomen vanuit de stal te koppelen met de laboratoriumdiagnose, wordt de ziekte PIA definitief vastgesteld. Omdat PIA op zo'n 80 procent van de varkensbedrijven aanwezig is, heeft bloedonderzoek slechts een beperkte waarde voor het stellen van de diagnose. Sectiebeelden en slachthuisbevindingen zijn, naast de symptomen in de stal, belangrijker om de diagnose te stellen.

Behandelen

Acuut zieke dieren kunnen het best behandeld worden met een goed werkzaam antibioticum. De hygiënische omstandigheden spelen een grote rol omdat het overbrengen van de ziekte naar gezonde dieren te allen tijde voorkomen moet worden. In de preventieve sfeer is vaccinatie een mogelijkheid. Helaas is vaccinatie niet altijd een afdoende oplossing omdat de immuniteit van de gevaccineerde dieren en andere darmaandoeningen het succes van een vaccinatie beïnvloeden. Bij varkensbedrijf VOF Van Kerkhof bleek het vaccineren wel een uitkomst te zijn. Dit varkensbedrijf werkt op twee locaties: in Middelbeers staat een bedrijf met 540 zeugen en 1.700 vleesvarkens en in Wintelre een met 425 zeugen en 3.600 vleesvarkens. Sinds 2010 kampt het bedrijf met de ziekte PIA. "Er was te veel uitval onder de zware varkens en de technische resultaten konden beter", vertelt Van Kerkhof. De klinische symptomen in combinatie met bloed- en mestonderzoek wezen uit dat het ging om PIA, vertelt bedrijfsdierenarts Chrys Charpentier van Varkens Gezondheids Team Zuid. Er werden antibiotica ingezet voor de acute vorm van de aandoening. "Deze aanpak zorgde wel voor een verbetering, maar de acute vorm van PIA bleef bestaan", aldus Charpentier.

Roer om

Begin 2012 maakten dierenartsen van het farmaciebedrijf Boehringer Ingelheim een 'rondje Nederland' om dierenartsen en varkenshouders te informeren over hun

in drinkwater oplosbare vaccin Enterisol Ileitis. Charpentier: "Dat was een goed verhaal en samen met varkenshouder Van Kerkhof namen we het besluit Enterisol in te zetten om de PIA-problematiek te beteugelen." Juni 2012 werd gestart met het vaccineren. Volgens de aanwijzingen van de fabrikant werden alle varkens een week na opleg in de vleesvarkensstal, gevaccineerd met een eenmalige dosis levend vaccin via het drinkwater.

Resultaten

In het eerste kwartaal van 2012 werd relatief veel antibioticum ingezet om de

PIA op 80 procent van de bedrijven

varkens te behandelen tegen PIA: de dierdagdosering (ddd) was 8,2 bij de zeugen en 1,2 bij de vleesvarkens. In het tweede kwartaal 2012 bedroeg de ddd 6 bij de zeugen en 3 bij de vleesvarkens. In juni 2012 werden de eerste varkens via het drinkwater behandeld met Enterisol. Het effect was enorm, vertelt Van Kerkhof. "Ik zag niet alleen mijn antibioticumgebruik sterk dalen naar 2,8 bij de zeugen en nihil bij de vleesvarkens in het derde kwartaal, maar er was ook minder uitval bij de zware vleesvarkens. Het vierde kwartaal 2012 zette de daling van het antibioticumgebruik door naar een ddd van 1 bij de zeugen en nihil bij de vleesvarkens." De technische resultaten klommen weer op en sinds het bedrijf ent tegen PIA is de gemiddelde groei bij de varkens met 30 gram per dag toegenomen.

Leren

Dierenarts Martijn Steenaert van Boehringer maakt duidelijk dat als een varkenshouder ervoor kiest te starten met drinkwatervaccinatie, zich goed te laten informeren. Het gaat tenslotte om orale vacci-

natie met een levend vaccin. Varkenshouder Van Kerkhof is tevreden over de resultaten na een halfjaar gebruik van Enterisol: "Ik heb minder zieke dieren en uitval en het gemiddelde uitvalsgewicht is gedaald van 71 naar 57 kg. En m'n groei-cijfers zijn toegenomen met een kleine 30 gram per dag." Alle varkensbedrijven zijn verschillend, ook voor wat betreft de ziekte PIA. Vraag daarom altijd eerst advies aan uw dierenarts om precies te weten wat er speelt op het bedrijf en of enten tegen deze ziekte een zinvolle oplossing is. <

PIA bij varkens

De ziekte PIA of Ileitis is een ziekte die wordt veroorzaakt door de bacterie *Lawsonia intracellularis*. De acute vorm komt voor bij oudere vleesvarkens, opfokvarkens en zeugen. De chronische vorm wordt vanaf 7 weken leeftijd al gezien en de subklinische vorm treedt op bij biggen en vleesvarkens. Bij de acute vorm worden bleke varkens en een bloederige en stinkende diarree gezien. De chronische vorm uit zich door diarree, slechte uniformiteit en slijters. De bacterie *Lawsonia intracellularis* komt wereldwijd op de meeste varkensbedrijven voor. Geïnfecteerde dieren scheiden de bacteriën uit met de mest die vervolgens via voorwerpen en mensen verder worden verspreid over het bedrijf. De schade wordt geraamd op 3 euro per vleesvarken en met de huidige hoge voerprijzen loopt de schade al snel verder op. Door bloedonderzoek, mestonderzoek, sectie van zieke of gestorven dieren in combinatie met de klinische symptomen, wordt de diagnose van deze ziekte gesteld. Diverse antibiotica kunnen worden ingezet om de zieke dieren te behandelen. Preventief worden vaccins gebruikt.